

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 8Csp/9/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122200911
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Jaselský
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8122200911.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom, JUDr. Jozefom Jaselským, v spore žalobcu: C. X., U.. XX.XX.XXXX, R. D.Ď. XX, XXX XX D., právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: 365.bank, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, o primerané finančné zadostučinenie 300,- eur, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 200,- eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.
- III. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa svojou žalobou doručenu súdu dňa 20.01.2022 domáhal voči žalovanému zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1.200,- eur.

1.1 Svoju žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 7Csp/12/2020 o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný. Rozsudkom Okresného súdu Prešov, č.k. 7Csp/12/2020-113, zo dňa 04.05.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť 23.06.2020, boli určené dve neprijateľné zmluvné podmienky.

V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol:

- bod 23. odôvodnenia: „Súd má za to ,že táto podmienka je v celom rozsahu neprijateľná. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Okresného súdu Prešov spisová značka 24C/182/2015 zo dňa 21.02.2018, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu Prešov 19Co/88/2018 zo dňa 4. októbra 2018, kde súdy konštatovali, že vo vzťahu k vysloveniu neprijateľnej zmluvnej podmienky odvolací súd uviedol, že samotné znenie zmluvnej podmienky, že spory budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou evokuje jej neprijateľnosť, keďže spotrebiteľovi nie je dané na výber rozhodnúť sa pre spôsob riešenia prípadných sporov z uvedenej úverovej zmluvy. Nezanedbateľných je aj skutočnosť, že všeobecné obchodné podmienky sú písané výrazne malými písmenami, nečitateľné bez optických pomôcok. Žalovaný navyše nepreukázal, že uvedená zmluvná podmienka bola individuálne so žalobcom dohodnutá. Všetky uvedené skutočnosti podporujú záver súdu prvej inštancie o správnosti vyslovenia uvedenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú. Takéto vyslovenie nie je viazané zákonom iba v čase prípadného trvania zmluvného vzťahu medzi stranami sporu, čo zdôrazňoval žalovaný, že úverový vzťah medzi stranami sporu už zanikol, preto nie je dôvodná ani ďalšia odvolacia námietka uvádzaná žalovaným.“

- bod 24. odôvodnenia: „Táto zmluvná podmienka spôsobuje a je v rozpore s požiadavkou dobrej viery a spôsobuje zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, je v rozpore s generálnou klauzulou stanovenou v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Táto zmluvná

podmienka podľa názoru súdu bola skrytá v záverečných častiach Zmluvy o úvere bez toho, aby žalobca ako spotrebiteľ bol informovaný o následkoch tohto zákonného ustanovenia článku 5. Súd je rovnako toho názoru, že nebola individuálne dohodnutá a nebol spotrebiteľovi - žalobcovi daný priestor zaujať stanovisko k tomuto článku 5 Zmluvy o úvere zo dňa 23. mája 2011.“

- bod 26. odôvodnenia: „Podľa názoru Krajského súdu v Prešove spisová značka 6Co/161/2011 „Spotrebiteľia môžu právom očakávať, že zmluvné podmienky koncipované v rámci štandardnej typovej zmluvy ich nezaväzujú pokiaľ sú nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka. Ide o akúsi jednostrannú kogentnosť ustanovení. Z hľadiska zásad, na ktorých stoja občianskoprávne vzťahy a ich povahy, sa aj v súčasnej dobe dá vyvodiť to, že pri plnení peňažného dlhu sa plnenie má najprv započítavať na istinu a až potom na úroky v prípade, ak dlžník neurčí inak. Právna úprava však reaguje na situácie, keď priamo v zmluve si poskytovateľ priamo vymienil, že plnenie dlžníka sa bude najprv započítavať na úroky a až potom na istinu. Takáto podmienka by mohla byť ponímaná ako neprijateľná podmienka v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka. Pre slabšiu zmluvnú stranu, ktorá nemala možnosť ovplyvniť podstatu tejto podmienky nie je jedno, či sa jej plnenie započítava najprv na vysoké úroky a až potom na istinu. Zákonodarcu preto považuje za významné zdôrazniť v občianskoprávných vzťahoch v právnom myslení konsenzuálne akceptovateľnú zásadu, že pri čiastočnom plnení peňažného dlhu má právo označiť časť dlhu, ktorý plní výlučne dlžník a ak tak neučiní, neprechádza toto právo na veriteľa, ale použije sa dispozitívna právna norma.“

- bod 27. odôvodnenia: „Súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 55/2001 - 19 zo dňa 24.02.2011, kde Ústavný súd uviedol, že pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória a prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“

- bod 28. odôvodnenia: „Podľa názoru súdu, ak zmluva umožňuje ľubovôľu dodávateľa v tak závažnej otázke akou je rozhodovanie o účele platby, a teda svojvoľné rozhodovanie o výške nielen príslušenstva, ale v konečnom dôsledku aj o výške samotnej istiny pohľadávky nerešpektujúc pritom určenie účelu platby zo strany spotrebiteľa, je zmluva v tejto časti hrubo nevyvážená. Ustanovenia zmluvy vedúce k opísanému stavu je v neprospech spotrebiteľa a pokiaľ nie je spotrebiteľom osobitne vyjednané, ale aj v rámci kontraktácie nadiktované v režime tzv. štandardnej typovej zmluvy, ide vždy o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá v zmysle zákona je absolútne neplatná. Dodávateľ finančnej služby oproti neznámemu spotrebiteľovi s odbornou starostlivosťou mal a musel vedieť, že nemá používať neprijateľné zmluvné podmienky a má poznať aj dôsledky ich používania. Žalobca musí počítať s tým, že nárokom majúcich svoj základ v nekej podmienke a jej použití súd nemôže poskytnúť právnu ochranu (rozsudok Krajského súdu v Prešove 6Co/39/2011 - 86 zo dňa 20. septembra 2011).“

Ako spotrebiteľ si uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie za porušenie svojich spotrebiteľských práv, ktoré bol nútený brániť v základnom konaní. Primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Žalovaný nielenže v zmluvnom vzťahu založenom Zmluvou o úvere č. 6406975411 zo dňa 26.05.2011 používal neprijateľné zmluvné podmienky, ale tiež aj konal spôsobom, ktorý je možné považovať za nekalé obchodné praktiky a v rozpore s dobrými mravmi, v snahe obohatiť sa, čiže zo strany žalovaného sa jednalo o porušenie spotrebiteľského práva majúce majetkový charakter. Keďže je spotrebiteľom, ktorý úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde, došlo k splneniu hypotézy vyššie citovanej právnej normy, primerané finančné zadosťučinenie požaduje vo výške 1.200,- eur, pričom nárok tak ako ho požaduje, zohľadňuje skutočnosť, že žalovaný v spotrebiteľskej zmluve používal dve neprijateľné zmluvné podmienky výrazne zasahujúce do majetkovej sféry spotrebiteľa. Za každú neprijateľnú zmluvnú podmienku požadujem 600,- eur, (2 x 600,- eur = 1.200,- eur).

2. Žalovaný s podanou žalobou nesúhlasil a navrhol ju zamietnuť.

2.1 Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že finančné zadosťučinenie nie je koncipované ako sankcia veriteľovi, ale ako náprava pre dlžníka. Ust. § 3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. nemožno vykladať tak, že právo na primerané finančné zadosťučinenie má každý spotrebiteľ, ktorý vytkne a to úspešne, napr. nejakú vadu zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Je ho nutné vykladať tak, že poskytnutím finančného zadosťučinenia má byť kompenzovaná istá ujma, ktorá spotrebiteľovi v dôsledku porušenia práv priznaných mu právnymi predpismi dodávateľom vznikla. Žalovanému nie je jasné z čoho vychádzal žalobca pri určení výšky finančného zadosťučinenia a prečo žiada od žalovaného sumu 1.200,- eur. Žalobca výšku finančného zadosťučinenia žiadnym spôsobom neodôvodnil a ani v tomto smere nepredložil a nenavrhol žiaden dôkaz.

3. Žalobca v replike uviedol, že z dikcie ustanovenia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a odôvodnenia Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 6Cdo/127/2017, z 30.01.2019 je zrejme, že zákonodarca vôbec nestanovil podmienku vzniku, resp. preukazovania akejkoľvek ujmy. Jedná sa iba o neprípustný extenzívny výklad contra legem žalovaného. Uplatnená výška primeraného finančného zadosťučinenia zodpovedá svojmu účelu, pretože je potrebné toto finančné zadosťučinenie nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu, pričom prípadné sankcie vyplývajúce z opatrení dohľadných orgánov by boli neporovnateľne prísnejšie. Uvedené finančné zadosťučinenie má tiež odradiť žalovanú, ale aj iných dodávateľov, od porušovania práv spotrebiteľov.

4. Súd vykonal dokazovanie listinami (rozsudok Okresného súdu Prešov, č.k. 7Csp/12/2020-113), ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

4.1 Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 04.05.2020, č.k. 7Csp/12/2020-113, vo výroku I. žalobu žalobcu v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietol. Vo výroku III. cit. rozsudku súd určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere, č. 6406975411, zo dňa 26.5.2011, v časti 3. Zmluva o úvere a záverečné ustanovenia, bod 5., v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že akékoľvek spory, ktoré vzniknú z tejto ZoÚ, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou v článku 10., II. Časti Všeobecných obchodných podmienok.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Vo výroku IV. rozsudku súd určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere, č. 6406975411, zo dňa 26.5.2011, v časti 5. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 5.6, v znení: Platby od klienta sa voči pohľadávke banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky pod a Sadzobníka (2) úrok z omeškania (3) úrok z úveru (4) splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok banky voči klientovi sa platby klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú pod a uvedeného poradia.“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Cit rozsudok vo výrokoch o určení neprijateľných zmluvných podmienok nadobudol právoplatnosť dňa 23.06.2020.

5. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

6. Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

7. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom do 09.06.2013, osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé prívodiť spotrebiteľovi ujmu.

8. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

9. Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zák. č. 250/2007 Z.z., či už v pôvodnom alebo terajšom znení, možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitným predpisom, bolo spôsobilé prívodiť ujmu spotrebiteľovi.

10. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými

sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa názoru súdu uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje. V tejto súvislosti súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 6Cdo/389/2015, zo dňa 14.09.2016, v ktorom tento súd uviedol, že v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.

11. V prejednávanej veci je zrejmé, že žalobca úspešne uplatnil porušenie svojho práva ustanoveného osobitným predpisom v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 7Csp/12/2020, v dôsledku čoho boli vyhlásené zmluvné podmienky týkajúce sa predmetného úveru za neprijateľné. Súd má teda za to, že pokiaľ bol žalobca úspešný v predchádzajúcom spore pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa, základ nároku je daný.

12. Pokiaľ ide o výšku finančného zadostučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadostučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Finančné zadostučinenie je potrebné nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi a tiež ako odmenu pre žalobcu ako spotrebiteľa, ktorý privodil vyhlásenie rozsudku, ktorým sa sledujú rovnaké účinky ako opatrenia orgánov dohľadu, ktorých sankcie by boli neporovnateľne prísnejšie. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadostučinenie je potrebné tiež prihliadať na okolnosti prípadu, konkrétne zo závažnosti porušenia práva či povinnosti voči spotrebiteľovi, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán protiprávnemu konaniu. Súd v predmetnej veci vzal zreteľ na to, že na základe uvedenej neprijateľnej zmluvnej podmienky došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, ktoré mu nebolo priznané iba z dôvodu premlčania práva žalobcu.

13. Vzhľadom na vyššie uvedené súdom vymedzené kritéria má súd za to, že suma vo výške 200,- eur splní všetky funkcie primeraného finančného zadostučinenia (keďže morálnym zadostučinením bol aj rozsudok, č.k. 7Csp/12/2020-113, a je ním aj odôvodnenie tohto rozsudku) a teda, že bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobcu, dostatočný sankčný charakter voči žalovanému v zmysle individuálnej, ale aj generálnej prevencie, a zároveň bude odmenou pre žalobcu, že sa nekalému konaniu žalovaného nepodrobil, ale napriek nepochybne svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii, akú si mohol zabezpečiť žalovaný, sa pustil do sporu s ním.

14. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Podľa tohto ustanovenia môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v žiadanej výške (porovnaj I. ÚS 56/2017). Ide o prípady, ak výška nároku závisí od úvahy súdu, čo je prípad prejednávanej veci. Úvaha súdu sa teda týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Aj v súčasnosti podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov, písomne, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolaie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolaie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinná strana dobrovoľne nespĺní, čo jej ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnená strana môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.